

แนวทางการส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียนของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรีเขต 1

Guidelines for Promoting Classroom Research of School Administrators under the Chanthaburi Primary Educational Service Area 1

พิชามณูชู้ ตากมัจฉา¹, วรชัย วิภูอุปโภคตร²

นักศึกษาปริญญาโท วิทยาลัยเทคโนโลยีสยาม¹, วิทยาลัยเทคโนโลยีสยาม²

Pichamon Takmatcha¹, Vorachai Viphoouparakhot²

Graduate students, Siam Technology College¹, Siam Technology College²

E-mail: yingcrazylady@gmail.com¹

E-mail: Vorachaiv@siamtechno.ac.th²

Received: June 18, 2020; Revised: November 18, 2020; Accepted: November 27, 2020

บทคัดย่อ

งานวิจัยการส่งเสริมวิจัยในชั้นเรียนมีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) สำรวจความคิดเห็นของครูโรงเรียน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรีเขต1 ต่อการส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียนของผู้บริหารสถานศึกษา 2) เสนอแนวทางการส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียนของผู้บริหารสถานศึกษา กลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถามความคิดเห็น ได้แก่ ครูผู้สอนที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรีเขต1 จำนวน 298 คน และกลุ่มตัวอย่างที่ให้สัมภาษณ์ได้แก่ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 6 คน ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามความคิดเห็นครูปรากฏว่า ระดับการปฏิบัติการส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียนของผู้บริหารสถานศึกษา โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับดีมาก ผลการสัมภาษณ์ผู้บริหารสถานศึกษาได้ข้อสรุปแนวทางการส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียนของผู้บริหารสถานศึกษาที่สำคัญ ได้แก่ ผู้บริหารควรมีนโยบายกระตุ้นให้ครูทุกคนทำวิจัยชั้นเรียน สนับสนุนการเสริมสร้างความรู้เกี่ยวกับระเบียบวิธีวิจัยให้กับครู สนับสนุนทรัพยากรที่จำเป็นต่อการอำนวยความสะดวกในการทำวิจัยในชั้นเรียน สร้างความตระหนักและแรงจูงใจ กำกับติดตามการดำเนินงานวิจัยอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง

คำสำคัญ: แนวทางการส่งเสริม วิจัยในชั้นเรียน ผู้บริหารสถานศึกษา

ABSTRACT

The objectives of the study were to 1) survey the opinions of school teachers under the Chanthaburi Primary Educational Service Area 1 about the promotion of classroom research of school administrators, 2) propose guidelines to promote classroom research to the school administrators. The research tools were a questionnaire for teachers and an interview form for administrators. The samples responding to the questionnaire were 298 elementary teachers, under the Office of Chanthaburi Primary Educational Service Area 1. The interviews were conducted with 6 school administrators. The analysis of data from questionnaires showed that the overall supports and each aspect of school administrators were at a very good level. The

analysis of administrators' interviews was summarized as the guidelines for the development of classroom research promotion comprising: Administrators 1) should have a policy to encourage all teachers to conduct classroom research, 2) support and enhance teachers' knowledge about research methodology, 3) support resources needed to facilitate classroom research, 4) build awareness, motivation, monitoring the implementation of classroom research in a systematic and continuous manner.

KEYWORDS: Guidelines for Promoting, Classroom research, School administrators

บทนำ

กระบวนการทำวิจัยในชั้นเรียนเป็นแนวทางที่ช่วยส่งเสริมการจัดการศึกษาที่มุ่งผลที่เกิดขึ้นกับตัวผู้เรียน การวิจัยในชั้นเรียนจึงเป็นกระบวนการที่สำคัญในการพัฒนาการเรียนการสอนให้เกิดการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ และส่งผลต่อการเพิ่มผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ครูจึงจำเป็นต้องพัฒนาหลักสูตร วิธีการเรียนการสอน การสร้างแรงจูงใจ การพัฒนาพฤติกรรมผู้เรียน และการสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ เพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตนเองได้อย่างเต็มตามศักยภาพ ซึ่งกระบวนการทำวิจัยในชั้นเรียนเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเรียนรู้โดยมีสถานศึกษา และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องช่วยส่งเสริมสนับสนุนให้ครูทำการวิจัยในชั้นเรียน ตลอดจนอำนวยความสะดวกในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน เพื่อให้เกิดการเรียนรู้ ความรอบรู้ไปพร้อมกันทั้งครูและนักเรียน และผู้บริหารสถานศึกษาต้องพัฒนากระบวนการเรียนการสอนของครูให้มีประสิทธิภาพ โดยการส่งเสริมให้ครูสามารถทำวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับนักเรียนในแต่ละระดับการศึกษา แล้วนำผลวิจัยในชั้นเรียนของครูมาพัฒนาคุณภาพทางการศึกษา การสนับสนุนและส่งเสริมให้ครูมีความรู้ในด้านการทำวิจัยในชั้นเรียนจึงเป็นเรื่องสำคัญสำหรับผู้บริหารสถานศึกษาในปัจจุบัน

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานมีนโยบายด้านการวิจัยและส่งเสริมการวิจัยของหน่วยงานในสังกัด ระดับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและระดับสถานศึกษา ดำเนินการส่งเสริม

การวิจัย ดังนี้ 1) บุคลากรในหน่วยงานเป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ และใช้ผลการเรียนรู้เป็นเครื่องมือพัฒนา งานในความรับผิดชอบ 2) มีผลงานวิจัยที่สอดคล้องกับกรอบทิศทาง นโยบาย จุดเน้น ความต้องการของ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา สถานศึกษา และนำผลการวิจัยมาแก้ปัญหาหรือพัฒนางานที่ตนรับผิดชอบ 3) สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ 4) นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทาง เรียนสูงขึ้น 5) นักเรียนมีสมรรถนะสำคัญตาม หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 มีความสามารถในการสื่อสาร ความสามารถในการคิด ความสามารถในการแก้ปัญหา มีทักษะชีวิต มีความสามารถในการใช้เทคโนโลยี (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2554) สอดคล้องกับงานวิจัยของ สุชาภรณ์ วรกาญจนกุล (2556) ว่าการส่งเสริมการทำวิจัยในชั้นเรียน คือกระบวนการแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นในกระบวนการเรียน การสอนให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น การวิจัยในชั้นเรียน เป็นเครื่องมือในการค้นหาคำตอบให้กับครู ด้วยวิธีการปฏิบัติการสอน หรือเพื่อปรับปรุงและพัฒนา งานการสอนของตนให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น โดยครู สามารถทำการวิจัยไปพร้อม ๆ กับการปฏิบัติการ สอนประจำวัน เพราะปัญหาที่ครูพบ ส่วนมากจาก การสอนในชั้นเรียน โดยมีจุดหมายที่จะแก้ปัญหานั้น หรืออาจมาจากความคิดริเริ่มของครูในการที่จะ พัฒนาปรับปรุงวิธีการสอนที่ใช้อยู่ในปัจจุบันให้มี ประสิทธิภาพยิ่งขึ้น วิภารัตน์ เสนี (2560) ได้ ทำการศึกษาการส่งเสริมการทำวิจัยในชั้นเรียนของ

ผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 3 พบว่าครูผู้สอนส่วนใหญ่ไม่มีการทำวิจัยในชั้นเรียน เนื่องจากขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการทำวิจัยในชั้นเรียนเท่าที่ควร นอกจากนี้ผู้บริหารสถานศึกษายังขาดการส่งเสริมทำการวิจัยในชั้นเรียน เพื่อพัฒนากระบวนการบริหารจัดการการศึกษา Calhoun (2013) ได้กล่าวถึงความสำคัญในการส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียนจะช่วยปรับปรุงสภาพในโรงเรียน ช่วยครูในเรื่องทักษะการแก้ปัญหาที่เด็กที่มีความแตกต่างกันตามปัญหาของแต่ละคน และช่วยแก้ปัญหาของนักเรียนในระหว่างการจัดการเรียนการสอน

กรณีของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 พบประเด็นสำคัญเกี่ยวกับการทำวิจัยในชั้นเรียนคือครูมีความสนใจที่จะทำการวิจัยในชั้นเรียน แต่ครูส่วนใหญ่ขาดความรู้ในระเบียบวิธีวิจัย ทำให้แรงจูงใจในการทำงานวิจัยลดน้อยลง และด้วยภาระงานที่มีมาก ประกอบกับผู้บริหารสถานศึกษาไม่ได้มีนโยบายให้ความสำคัญกับการทำวิจัยในชั้นเรียนของครู ทำให้ครูขาดความกระตือรือร้นในการทำวิจัยในชั้นเรียน

ความสำคัญและสภาพปัจจุบันของการทำวิจัยในชั้นเรียนดังกล่าวมาข้างต้น กล่าวสรุปได้ว่าการทำวิจัยในชั้นเรียนของครูเป็นหัวใจสำคัญของการพัฒนาคุณภาพการศึกษาโดยการส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียนให้กับครูในสถานศึกษา ผู้บริหารควรแสดงบทบาทหรือปฏิบัติการ ช่วยเหลือ เกื้อหนุน สนับสนุน ให้ครูมีแรงจูงใจสามารถดำเนินการทำวิจัยได้สำเร็จ ด้วยเหตุนี้ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาแนวทางการส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียนของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรีเขต 1 ซึ่งจะเป็นข้อมูลและแนวทางสำคัญที่จะเป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อการพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ เป็นข้อมูลให้กับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรีเขต 1 และหน่วยงาน

ที่เกี่ยวข้องที่จะส่งเสริมและพัฒนาครูผู้สอนให้ทำการวิจัยในชั้นเรียนที่มีคุณภาพต่อไป

วัตถุประสงค์

1. เพื่อสำรวจความคิดเห็นของครูโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรีเขต 1 ต่อการส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียนของผู้บริหารสถานศึกษา
2. เพื่อเสนอแนวทางการส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียนของผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรีเขต 1

วิธีดำเนินการวิจัย

1. กรอบแนวคิดในการวิจัย การวิจัยในครั้งนี้ผู้วิจัยใช้แนวทางการส่งเสริมการวิจัยทางการศึกษาของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2554) มาใช้เป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถามงานวิจัยในชั้นเรียน เพื่อเก็บข้อมูลของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรีเขต 1 ประกอบด้วย 6 ด้านได้แก่ 1) ด้านนโยบายและแผนส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียน 2) ด้านการสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการวิจัยในชั้นเรียน 3) ด้านการจัดหาทรัพยากรและแหล่งเรียนรู้เกี่ยวกับการวิจัยในชั้นเรียน 4) ด้านการสร้างแรงจูงใจในการวิจัยในชั้นเรียน 5) ด้านการกำกับติดตามการวิจัยอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง 6) ด้านเผยแพร่ผลงานวิจัย

นอกจากนี้มีการสัมภาษณ์เชิงลึกผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 จำนวน 6 คน เลือกแบบเจาะจงตามขนาดโรงเรียน 3 ขนาด คือขนาดเล็ก กลาง ใหญ่ ขนาดละ 2 คน เกี่ยวกับแนวทางการวิจัยในชั้นเรียน

2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยแบ่งเป็น 2 กลุ่ม ดังนี้

- 1) ตัวอย่างที่ได้จากการกำหนดขนาดตัวอย่างได้แก่ ครูผู้สอนในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

ประถมศึกษาจังหวัดบุรีรัมย์ 1 ปีการศึกษา 2562 จำนวนทั้งสิ้น 1,308 คน กำหนดขนาดของตัวอย่าง โดยใช้ตารางกำหนดกลุ่มตัวอย่างของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie and Morgan, 1970) ได้กลุ่มตัวอย่างครูผู้สอนจำนวน 298 คน

2) กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการสัมภาษณ์ได้จากการกำหนดกลุ่มตัวอย่างแบบง่าย (Simple random sampling) จากผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจังหวัดบุรีรัมย์ 1 จำนวน 6 คน ตามขนาดของโรงเรียน 3 ขนาด เจาะจงขนาดละ 2 คน คัดเลือกจากสถานศึกษาที่ได้รับรางวัล หรือมีผลงานดีเด่นเป็นที่ประจักษ์ด้านการวิจัยในชั้นเรียน โดยเป็นการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก ด้านการส่งเสริมการดำเนินงานวิจัยในชั้นเรียน รวมทั้งข้อเสนอแนะ และแนวทางในการส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียนของผู้บริหารสถานศึกษา

3. เครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลในครั้งนี้แบ่งออกเป็น 2 ส่วนคือ ข้อมูลเชิงปริมาณใช้แบบสอบถาม (Questionnaires) แบ่งออกเป็น 2 ตอนดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม คือ เพศ ประสบการณ์การทำงาน ขนาดโรงเรียน มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (checklist)

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียนของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจังหวัดบุรีรัมย์ 1 ตามแนวทางการส่งเสริมการวิจัยของคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2554) ประกอบด้วยคำถาม 6 ด้าน จำนวน 36 ข้อ ซึ่งคำถามครอบคลุมเรื่องของแนวทางการวิจัยในชั้นเรียน ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) กำหนดระดับความคิดเห็นเป็น 5 ระดับ คือ ดีที่สุด ดีมาก ดีปานกลาง ดีน้อย และไม่ดี โดยให้น้ำหนักคะแนนการแปลผล โดยพิจารณาตามเกณฑ์ของ บุญธรรม กิจปรีดาบริสุทธิ์ (2551) และเครื่องมือเชิงคุณภาพใช้แบบสัมภาษณ์ (In-depth

Interview Question) แบบสัมภาษณ์ เป็นคำถามปลายเปิดเพื่อสอบถามความคิดเห็น ข้อเสนอแนะและแนวทางในการพัฒนาการส่งเสริมการดำเนินงานวิจัยในชั้นเรียน

ขั้นตอนในการสร้างแบบสอบถาม

1. ศึกษาเอกสาร ตำรา บทความ และรายงานการวิจัยต่าง ๆ เกี่ยวกับทฤษฎี นิยาม แนวคิด หลักการที่เกี่ยวข้องกับการวิจัยในชั้นเรียน

2. สร้างแบบสอบถาม โดยการประยุกต์ข้อความคำถามจากแบบสอบถามจากงานวิจัยที่เกี่ยวข้องทั้งในและต่างประเทศ

1) นำแบบสอบถามที่จัดทำให้ผู้เชี่ยวชาญ 3 คน ตรวจสอบความชัดเจนของข้อความคำถามและความสอดคล้อง

2) นำข้อเสนอแนะที่ได้จากการตรวจสอบของผู้เชี่ยวชาญ มาปรับปรุงแก้ไขแบบสอบถาม ประกอบกับการปรึกษาอาจารย์ ควบคุมกับการหาดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของข้อความคำถามกับวัตถุประสงค์ของการวิจัย เพื่อพิจารณาปรับปรุงข้อความคำถาม แก้ไขให้เหมาะสม

3) นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลองใช้ (Try Out) เพื่อหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถาม กับกลุ่มบุคคลที่มีลักษณะคล้ายกลุ่มตัวอย่าง แต่ไม่ได้เป็นประชากรในการศึกษา คือครูผู้สอนในโรงเรียนประถมศึกษาจังหวัดบุรีรัมย์สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจังหวัดบุรีรัมย์ 2 จำนวน 30 คน ได้ค่าดัชนีความสอดคล้องของข้อความคำถามระหว่าง 0.67-1.00 ได้ค่าความเชื่อมั่น 0.86 แบบสอบถามอยู่ในเกณฑ์ที่สามารถนำไปใช้จริงได้

ขั้นตอนในการสร้างแบบสัมภาษณ์ (In - depth Interview Question)

1) ศึกษาวัตถุประสงค์ของการวิจัย 2) กำหนดหัวข้อประเด็นที่ต้องการถามให้ตรงตามวัตถุประสงค์ 3) รวบรวมข้อความคำถาม ที่ต้องการสัมภาษณ์ตามประเด็นที่กำหนดไว้ ซึ่งเป็นการสัมภาษณ์เชิงลึก (In - depth Interview Question)

เป็นลักษณะคำถามปลายเปิด พิจารณาแต่ละข้อคำถามว่ามีความเป็นปรนัยหรือมีความชัดเจนทางภาษา เหมาะสมกับคำถามกลุ่มตัวอย่าง/ผู้ให้ข้อมูลหรือไม่ 4) นำข้อคำถามไปปรึกษาอาจารย์ที่ปรึกษาโครงการ เพื่อตรวจสอบว่าข้อคำถามแต่ละข้อวัดได้ตรงและครอบคลุมประเด็นที่ต้องการ 5) ศึกษาและปรับปรุงข้อคำถาม ตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษาและนำแบบสัมภาษณ์ที่ปรับปรุงข้อคำถามไปตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา

การวิเคราะห์ข้อมูล สถิติที่ใช้ ได้แก่

- 1) วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ใช้การแจกแจงความถี่ และค่าร้อยละ
- 2) การวิเคราะห์แบบสอบถามระดับปฏิบัติการส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียนของโรงเรียนใน

สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาจันทบุรีเขต 1 วิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) โดยใช้เกณฑ์การ

แปลความหมายจากระดับค่าเฉลี่ย ตามระดับคะแนน 5 ระดับคือ ดีที่สุด ดีมาก ดีปานกลาง ดีน้อย และไม่ ดี โดยให้นำน้ำหนักคะแนนการแปลผลคะแนนตามเกณฑ์ ของ บุญธรรม กิจปริตาบิริสุทธิ์ (2551)

ผลการวิจัย

การส่งเสริมวิจัยในชั้นเรียนของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรีเขต 1

ส่วนที่ 1 สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูลการสำรวจความคิดเห็น ของครูต่อการส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียนของผู้บริหารสถานศึกษา พบว่า ระดับการปฏิบัติการส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียนของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรีเขต 1 โดยภาพรวมอยู่ในระดับดีมาก ($\bar{x} = 4.34$) ดังแสดงในตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานระดับการปฏิบัติการส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียนของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรีเขต 1 โดยภาพรวมและรายด้าน

การส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียนของผู้บริหารสถานศึกษา	ระดับการปฏิบัติ			
	$\bar{X}$	S.D.	ความหมาย	อันดับ
1. ด้านนโยบายและแผนการดำเนินงานวิจัยในชั้นเรียน	4.33	.47	ดีมาก	4
2. ด้านการสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับงานวิจัยในชั้นเรียน	4.29	.49	ดีมาก	6
3. ด้านการจัดหาทรัพยากรและแหล่งเรียนรู้เกี่ยวกับงานวิจัยในชั้นเรียน	4.35	.38	ดีมาก	3
4. ด้านการสร้างแรงจูงใจในการทำวิจัยในชั้นเรียน	4.33	.37	ดีมาก	4
5. ด้านการกำกับติดตามการดำเนินงานวิจัยอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง	4.39	.39	ดีมาก	2
6. ด้านการเผยแพร่ผลงานวิจัย	4.41	.45	ดีมาก	1
รวม	4.34	.36	ดีมาก	

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลรายด้านในตารางที่ 1 มีผลการปฏิบัติระดับดีมากทุกด้าน เมื่อเรียงลำดับค่าเฉลี่ยรายด้านจากมากไปหาน้อย 1) ด้านการเผยแพร่ผลงานวิจัย ($\bar{x} = 4.41$) 2) ด้านการกำกับ

ติดตามการดำเนินงานวิจัยอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง ($\bar{x} = 4.39$) 3) ด้านการจัดหาทรัพยากรและแหล่งเรียนรู้เกี่ยวกับงานวิจัยในชั้นเรียน ($\bar{x} = 4.35$) 4) ด้านการสร้างแรงจูงใจในการทำวิจัยใน

ชั้นเรียน ($\bar{x} = 4.33$) 4) ด้านนโยบายและแผนการดำเนินงานวิจัยในชั้นเรียน ($\bar{x} = 4.33$) และ 6) ด้านการสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับงานวิจัยในชั้นเรียน ($\bar{x} = 4.29$) ตามลำดับ

ส่วนที่ 2 สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ ได้ข้อสรุปแนวทางในการพัฒนาการส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียนของผู้บริหารสถานศึกษาที่สำคัญ ได้แก่ 1) ผู้บริหารควรมีนโยบายกระตุ้นให้ครูทุกคนทำวิจัยในชั้นเรียน 2) สนับสนุนการเสริมสร้างความรู้เกี่ยวกับระเบียบวิธีวิจัยให้กับครู 3) สนับสนุนทรัพยากรที่จำเป็นต่อการอำนวยความสะดวกในการทำวิจัยในชั้นเรียน 4) สร้างความตระหนักและแรงจูงใจ 5) กำกับติดตามการดำเนินงานวิจัยอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง

ผลการวิจัยครั้งนี้ชี้ให้เห็นว่าการส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียนของผู้บริหารสถานศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับดีมาก

แนวทางการส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียนของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรีเขต 1

ผู้วิจัยใช้การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ผู้บริหารสถานศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 6 คน ตามประเด็นคำถาม 3 ข้อ หาค่าความถี่ของข้อมูลและจัดอันดับผลการวิเคราะห์เนื้อหาการสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่าง เกี่ยวกับแนวทางการส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียนของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรีเขต 1 สรุปเป็นประเด็นสำคัญได้ดังนี้

1. นโยบายในการส่งเสริมการดำเนินการวิจัยในชั้นเรียนของโรงเรียนประถมศึกษา สรุปออกเป็นรายด้านดังต่อไปนี้

1.1 ด้านนโยบายและแผนการดำเนินงานวิจัยในชั้นเรียน

ผู้บริหารต้องกำหนดนโยบาย และแผนงานในการดำเนินงานวิจัยในชั้นเรียนครูผู้สอน เช่น กำหนดให้ครูผู้สอนทุกคนในสถานศึกษาจะต้องดำเนินงานวิจัยในชั้นเรียนในทุกภาคการศึกษา และ

ถือเป็นงานประจำ โดยผู้บริหารจะต้องกระตุ้นการดำเนินงานให้เกิดการพัฒนา กำกับติดตามในการทำวิจัยในชั้นเรียนให้มีคุณภาพ

1.2 ด้านการสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับงานวิจัยในชั้นเรียน

ผู้บริหารต้องเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจในระเบียบวิธีการวิจัยให้แก่ครูผู้สอน เพื่อนำความรู้มาใช้ในการพัฒนาการวิจัยในชั้นเรียน โดยสร้างความรู้ผ่านการสัมมนา หรือการอบรมเชิงปฏิบัติการ และสร้างความรู้ในการพัฒนาเครื่องมือในการวิจัย การเก็บข้อมูลตลอดจนแนวทางสืบค้นที่สามารถนำมาพัฒนาการจัดการเรียนรู้ในสถานศึกษา

1.3 ด้านการจัดหาทรัพยากรและแหล่งเรียนรู้เกี่ยวกับงานวิจัยในชั้นเรียน

ผู้บริหารต้องสนับสนุนทรัพยากรให้แก่ครูผู้สอนในการทำวิจัยในชั้นเรียน อาทิเช่น สิ่งอำนวยความสะดวก งบประมาณ และเทคโนโลยีที่จะนำมาใช้พัฒนาคุณภาพในการดำเนินงานวิจัยในชั้นเรียน และจะต้องสร้างแหล่งเรียนรู้ให้มีเพียงพอในสถานศึกษาเพื่อเป็นแหล่งศึกษาข้อมูลที่สำคัญในการพัฒนางานวิจัยในชั้นเรียนของสถานศึกษา

1.4 ด้านการกำกับติดตามการดำเนินงานวิจัยอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง

ผู้บริหารต้องกำกับติดตามการดำเนินงานวิจัยอย่างต่อเนื่อง ตั้งแต่ขั้นตอนการกำหนดปัญหา การทบทวนวรรณกรรม การดำเนินงานวิจัย การเก็บข้อมูลในการวิจัย การแก้ปัญหาที่ค้นพบจากงานวิจัย เครื่องมือ และนวัตกรรมที่นำมาใช้การวิจัย สรุปผลงานวิจัย โดยอาจนำไปต่อยอดและพัฒนาในการแก้ปัญหาอื่น ๆ ต่อไปในอนาคต

1.5 ด้านการเผยแพร่ผลงานวิจัย

ผู้บริหารต้องสนับสนุนการเผยแพร่ผลงานวิจัยโดยอาจจะผ่านสื่อออนไลน์เพื่อเป็นเปิดโอกาสให้ผู้สนใจเข้ามาศึกษาและอาจนำวิธีการหรือนวัตกรรมไปปรับใช้ในสถานศึกษาแห่งอื่น ๆ

และช่วยสร้างความภูมิใจให้แก่ตัวผู้ทำวิจัยอีกด้วย และผู้บริหารจะต้องหาโอกาสให้ผู้ทำวิจัยมีโอกาสได้เสนอผลงานวิจัยของตนเอง

2. แนวทางปฏิบัติที่ดีเกี่ยวกับการส่งเสริมการดำเนินงานวิจัยในชั้นเรียน

2.1 ผู้บริหารต้องสร้างแรงจูงใจในการทำวิจัยในชั้นเรียนให้เกิดขึ้นแก่ครูผู้สอนในสถานศึกษา

2.2 ผู้บริหารต้องดำเนินงานกำกับติดตามการดำเนินงานวิจัยในชั้นเรียนอย่างต่อเนื่อง

2.3 ผู้บริหารต้องสนับสนุนทรัพยากรที่จำเป็นในการทำวิจัยในชั้นเรียนเพื่อส่งเสริมคุณภาพในการดำเนินงานวิจัยในชั้นเรียน สนับสนุนการสร้างนวัตกรรมที่นำมาพัฒนาการจัดการเรียนรู้ต่าง ๆ จากการทำวิจัยในชั้นเรียน

2.4 ผู้บริหารต้องส่งเสริมให้เกิดการเผยแพร่ผลงานวิจัยในชั้นเรียน วิธีการแก้ปัญหา ผลความสำเร็จเพื่อเป็นทางในการปฏิบัติ เผยแพร่แก่ผู้ที่เกี่ยวข้อง และนำไปปรับใช้กับสถานศึกษาอื่น ๆ ต่อไป

3. ข้อเสนอแนะในการพัฒนาการวิจัยในชั้นเรียนของสถานศึกษา

3.1 ผู้บริหารควรจัดการอบรมด้านการวิจัยในชั้นเรียนเพื่อเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจในการดำเนินงานวิจัยให้แก่ครูผู้สอน

3.2 ผู้บริหารต้องกำหนดการดำเนินงานวิจัยในชั้นเรียนให้อยู่ในแผนการปฏิบัติงานของสถานศึกษา

3.3 ควรมีการแลกเปลี่ยน และถ่ายทอดความรู้ ประสบการณ์ในการทำวิจัยในชั้นเรียนของครูผู้สอนในสถานศึกษา

อภิปรายผลการวิจัย

จากการวิเคราะห์ระดับการปฏิบัติการส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียนของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 มีประเด็นสำคัญที่นำมาอภิปรายผล ดังนี้

ส่วนที่ 1 การปฏิบัติการส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียนของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 ตามความเห็นของครูโดยภาพรวมอยู่ในระดับดีมาก โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ด้านการเผยแพร่ผลงานวิจัย ด้านการกำกับติดตามการดำเนินงานวิจัยอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง ด้านการจัดหาทรัพยากรและแหล่งเรียนรู้เกี่ยวกับงานวิจัยในชั้นเรียน ด้านการสร้างแรงจูงใจในการทำวิจัยในชั้นเรียน ด้านนโยบายและแผนการดำเนินงานวิจัยในชั้นเรียน และด้านการสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับงานวิจัยในชั้นเรียน ตามลำดับ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ วิจารณ์ เสนี (2560) ได้ศึกษาเรื่องการส่งเสริมการทำวิจัยในชั้นเรียนของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา สุราษฎร์ธานี เขต 3 ผลการศึกษาพบว่า การส่งเสริมการทำวิจัยในชั้นเรียนของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา สุราษฎร์ธานี เขต 3 ในภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับงานวิจัยของสุวิมล สิทธิมงคล (2561) ได้ศึกษาเรื่อง บทบาทการส่งเสริมการทำวิจัยในชั้นเรียนของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา เขต 7 พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอนมีความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทการส่งเสริมการทำวิจัยในชั้นเรียนของผู้บริหารสถานศึกษาโดยรวมและรายด้านทุกด้านอยู่ในระดับมาก

ส่วนที่ 2 แนวทางการส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียนของผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1

1. ผู้บริหารจะต้องสร้างแรงจูงใจในการทำวิจัยในชั้นเรียนให้เกิดขึ้นแก่ครูผู้สอนในสถานศึกษา

2. ผู้บริหารจะต้องดำเนินงานกำกับติดตามการดำเนินงานวิจัยในชั้นเรียนอย่างต่อเนื่อง

3. ผู้บริหารต้องสนับสนุนทรัพยากรที่จำเป็นในการทำวิจัยในชั้นเรียนเพื่อส่งเสริมคุณภาพในการดำเนินงานวิจัยในชั้นเรียน สนับสนุนการสร้าง

นวัตกรรมที่ทำมาพัฒนาการจัดการเรียนรู้ต่าง ๆ จากการทำวิจัยในชั้นเรียน

4. ผู้บริหารต้องส่งเสริมให้เกิดการเผยแพร่ผลงานวิจัยในชั้นเรียน วิธีการแก้ปัญหา ผลความสำเร็จเพื่อเป็นทางในการปฏิบัติ เผยแพร่แก่ผู้ที่เกี่ยวข้องและนำไปปรับใช้กับสถานศึกษาอื่น ๆ ต่อไป

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. ผู้บริหารจะต้องสร้างแรงจูงใจในการทำวิจัยในชั้นเรียนให้เกิดขึ้นแก่ครูผู้สอนในสถานศึกษา

2. ผู้บริหารจะดำเนินงานกำกับติดตามการดำเนินงานวิจัยในชั้นเรียนอย่างต่อเนื่อง

3. ผู้บริหารต้องสนับสนุนทรัพยากรที่จำเป็นในการทำวิจัยในชั้นเรียนเพื่อส่งเสริมคุณภาพในการดำเนินงานวิจัยในชั้นเรียน สนับสนุนการสร้างนวัตกรรมที่ทำมาพัฒนาการจัดการเรียนรู้ต่าง ๆ จากการทำวิจัยในชั้นเรียน

4. ผู้บริหารต้องส่งเสริมให้เกิดการเผยแพร่ผลงานวิจัยในชั้นเรียน วิธีการแก้ปัญหา ผล

ความสำเร็จเพื่อเป็นทางในการปฏิบัติ เผยแพร่แก่ผู้ที่เกี่ยวข้อง และนำไปปรับใช้กับสถานศึกษาอื่น ๆ ต่อไป

5. ผู้บริหารควรจัดการอบรมด้านการวิจัยในชั้นเรียนเพื่อเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจในการดำเนินงานวิจัยให้แก่ครูผู้สอน

6. ผู้บริหารจะต้องกำหนดการดำเนินงานวิจัยในชั้นเรียนให้อยู่ในแผนการปฏิบัติงานของสถานศึกษา

7. ควรมีการแลกเปลี่ยน ถ่ายทอดความรู้ ประสบการณ์ในการทำวิจัยในชั้นเรียนของครูผู้สอนในสถานศึกษา

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อพัฒนางานวิจัยในชั้นเรียนในโรงเรียนประถมศึกษา

2. ควรศึกษารูปแบบการพัฒนางานวิจัยในชั้นเรียนโรงเรียนประถมศึกษาขนาดต่าง ๆ

เอกสารอ้างอิง

กระทรวงศึกษาธิการ. (2542). *พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่2) พ.ศ. 2545 และ(ฉบับที่3)*. กรุงเทพฯ : ศรุสภาลาดพร้าว.

สุธาภรณ์ วรกาญจนกุล. (2556). *กระบวนการส่งเสริมการทำวิจัยในชั้นเรียนโรงเรียนมัธยมศึกษา อำเภอกำแพงแสน จังหวัดนครปฐม*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาพุทธศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย).

สุวิมล สิริทมิงคล. (2561). *บทบาทการส่งเสริมการทำวิจัยในชั้นเรียนของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษา นครราชสีมา เขต 7*. (วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต การบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์)

บุญธรรม กิจปรีดาบริสุทธิ์. (2551). *คู่มือการวิจัย การเขียนรายงานการวิจัยและวิทยานิพนธ์ (พิมพ์ครั้งที่ 7)*. กรุงเทพฯ: จามจุรีโปรดักท์.

วิภารัตน์ เสนี. (2560). *การส่งเสริมการทำวิจัยในชั้นเรียนของผู้บริหารสถานศึกษา ตามความคิดเห็นของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 3*. (วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาบริหารการศึกษา,มหาวิทยาลัยหาดใหญ่)

Calhoun, E. (2013). *Becoming critica : Education, Knowledge, and Action Research*. London : Falmer Press.